

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/νση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 03/09/2024
Αρ. πρωτ.:812/253127

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 6367/23-8-2024 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. **Μ. Χαρακόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το πρόβλημα της παραμόρφωσης των καρπών ροδακινιάς πρωτοπαρουσιάστηκε σε καλλιέργειες συμπύρηνων ροδάκινων το 2021 στην περιοχή των Αμπελιών της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Πέλλας και εμφανίζει συνεχή εξάπλωση έκτοτε.

Το Εργαστήριο Ιολογίας του ΜΦΙ διεξήγαγε μέχρι σήμερα σειρά αναλύσεων αρχικά σε δείγματα φύλλων ροδακινιάς το 2023 αλλά και το τρέχον έτος σε φύλλα και καρπούς από συμπτωματικά και μη συμπτωματικά δένδρα σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Τηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.) Πέλλας. Οι αναλύσεις έγιναν με εξειδικευμένες (Ποσοτική PCR) και μη εξειδικευμένες μοριακές μεθόδους ανίχνευσης (αλληλούχηση υψηλής απόδοσης). Τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα δείχνουν τη σταθερή παρουσία των PLMVd (Peach Latent Mosaic Viroid - ιοειδές του λανθάνοντος μωσαϊκού της ροδακινιάς) και PPV (Plum Pox Virus -ιό της ευλογιάς της δαμασκηνιάς ή σάρκα)- σε συμπτωματικά και μη συμπτωματικά δείγματα με την εξαίρεση δυο δειγμάτων από τη Λάρισα, όπου ανιχνεύθηκε μόνο το PLMVd και τα οποία αποτελέσματα πρέπει να επιβεβαιωθούν το φθινόπωρο με την επικράτηση χαμηλότερων θερμοκρασιών.

Το Εργαστήριο Ιολογίας του ΜΦΙ διεξήγαγε επίσης, αναλύσεις σε περιορισμένο αριθμό δειγμάτων της Π.Ε. Λάρισας (Τύρναβος, Μακρυχώρι Τεμπών), που παρέλαβε από την Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας (ΔΑΟ) της Π.Ε. Λάρισας. Στα δείγματα έγιναν εξειδικευμένες ιολογικές εξετάσεις και ανιχνεύθηκαν από ένα (PLMVd) έως και επιπλέον δυο παθογόνα [PPV, cherry green ring mottle virus (ιός της πράσινης δακτυλιωτής ποικιλοχλώρωσης της κερασιάς)- CGRMV]. Επιπλέον, αναλύσεις ποσοτικοποίησης του PLMVd έδειξαν υψηλότερο φορτίο σε συμπτωματικούς καρπούς της ποικιλίας «Everts» σε σχέση με τους ασυμπτωματικούς της ίδιας ποικιλίας. Όμως, στην ποικιλία «Κατερίνα» δεν παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ συμπτωματικών και ασυμπτωματικών καρπών.

Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω ιοί / ιοειδή εμφανίζουν ευρύτατη διάδοση, τόσο στον ελληνικό όσο και στον ευρωπαϊκό χώρο και δεν περιλαμβάνονται στις διατάξεις της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας ως επιβλαβείς οργανισμοί καραντίνας [Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031].

Κατόπιν αυτών των αποτελεσμάτων και λαμβάνοντας υπόψη την έκταση που έχει πάρει το πρόβλημα της παραμόρφωσης των ροδάκινων, τη δυναμική και τρόπο εξάπλωσής του, το γεγονός ότι άλλοτε εμφανίζεται έντονα και άλλοτε όχι, δεν φαίνεται αυτό να οφείλεται αποκλειστικά τουλάχιστον σε ιολογική/ές προσβολή/ές.

Σε δείγματα ροδακινιάς με παραμορφωμένους καρπούς διερευνάται και η ακαρεολογική προσβολή από είδος ακάρεως του γένους *Eriophyes* (οικ. Eriophyidae) από το εργαστήριο Ακαρολογίας και Γεωργικής Ζωολογίας του ΜΦΙ. Το εργαστήριο εξέτασε περιορισμένο αριθμό

δειγμάτων της Π.Ε. Λάρισας (περιοχή Τυρνάβου). Η εξέταση έδειξε την παρουσία ακάρεως του γένους *Eriophyes* sp. στους καρπούς των 3 από τα 5 δείγματα που εστάλησαν. Το εργαστήριο έχει εξετάσει και περιορισμένο αριθμό δειγμάτων από την Π.Ε. Πέλλας, τα αποτελέσματα των οποίων ήταν παρόμοια, δηλαδή η παρουσία των ακάρεων δεν ήταν σταθερή στους παραμορφωμένους καρπούς. Γενικά, τα είδη ακάρεων της οικογένειας Eriophyidae προτιμούν για την ανάπτυξή τους μέση θερμοκρασία και υψηλή σχετική υγρασία, και συνήθως αυξημένοι πληθυσμοί / προσβολές εμφανίζονται κατά τους ανοιξιάτικους μήνες, οπότε υπάρχει περίπτωση οι καρποί στους οποίους δεν βρέθηκαν ακάρεα να είχαν υποστεί προγενέστερη προσβολή.

Με δεδομένο τον περιορισμένο αριθμό καλοκαιρινών δειγμάτων καρπών που έχει εξεταστεί μέχρι τώρα από το Εργαστήριο, δεν μπορεί επιβεβαιωθεί αυτή τη στιγμή εάν το είδος του ακάρεως που βρέθηκε είναι το κύριο αίτιο των συμπτωμάτων παραμόρφωσης των καρπών ή συμβάλει στην έκφραση αυτών ή απλά υπάρχει και ζει στους καρπούς χωρίς να είναι αυτό που προκαλεί τα συμπτώματα.

Κατά την διάρκεια των υψηλών θερμοκρασιών του καλοκαιριού πέραν της πτώσης του πληθυσμού τους, πολλά είδη δημιουργούν ανθεκτικές μορφές, τα λεγόμενα δευτερόγυνα άτομα, τα οποία μπορεί να είναι διαφορετικής μορφολογίας του είδους. Με βάση τα παραπάνω, η συγκεκριμένη εποχή δεν είναι κατάλληλη για την εκτίμηση και την έκταση της προσβολής από το άκαρι. Η προσβολή στους οφθαλμούς και στα εκπτυσσόμενα άνθη και κατόπιν τους μικρούς καρπούς, δεν είναι δυνατόν να παρατηρηθούν αυτή την εποχή και γι αυτό το λόγο την επόμενη καλλιεργητική περίοδο θα γίνει διερεύνηση και θα συλλεχθούν δείγματα των εκπτυσσόμενων ανθοφόρων οφθαλμών, ανθέων καθώς και των μικρών υπό ανάπτυξη καρπών μετέπειτα.

Σχετικά με την αντιμετώπιση της προσβολής και μείωση του πληθυσμού των ακάρεων, όπως αναφέρεται στα δελτία αποτελεσμάτων του ΜΦΙ, προτείνεται κατά την επόμενη καλλιεργητική περίοδο να γίνει ψεκασμός το επόμενο έτος νωρίς την άνοιξη, με την έκπτυξη των οφθαλμών και την δημιουργία καινούργιας βλάστησης, με φυτοπροστατευτικό σκεύασμα δραστικής ουσίας fatty acids c7-c18 and c18 unsaturated potassium salts ή paraffin oil / (cas 8042- 47-5) ή paraffin oil / (cas 64742-46-7), (πλήρης κατάλογος εγκεκριμένων δραστικών ουσιών στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul>).

Σημειώνεται ότι, διερευνάται επιπλέον από το ΜΦΙ το κατά πόσον οι περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν στις περιοχές εμφάνισης (επικράτηση ήπιων χειμώνων τα τελευταία χρόνια) συμβάλλουν στην εμφάνιση του προβλήματος.

Τα ανωτέρω αποτελέσματα δεν επαρκούν για την εξαγωγή σαφών συμπερασμάτων όσον αφορά στην αιτιολογία της νέας ασθένειας της παραμόρφωσης των ροδάκινων.

Σε σύσκεψη που διοργανώθηκε από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και συμμετείχαν αρμόδιοι φορείς του Υπουργείου, της Π.Ε. Πέλλας, το ΜΦΙ και ιδιώτες γεωπόνοι της πληγείσας περιοχής, αποφασίστηκε να δοθούν από το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ γενικές οδηγίες αντιμετώπισης ιώσεων πυρηνοκάρπων και να κατατεθεί πρόταση ερευνητικού προγράμματος εκ μέρους του ΜΦΙ προς χρηματοδότηση από το ΥΠΑΑΤ για την περαιτέρω διερεύνηση της αιτιολογίας της ασθένειας.

Οι σχετικές οδηγίες της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής εστάλησαν με το με αριθ. πρωτ. 4894/123121/26-04-2024 έγγραφο της και έχουν ως εξής:

Στη γεωργική πράξη δεν υπάρχει κανένα θεραπευτικό μέτρο κατά των ιώσεων και η αντιμετώπισή τους βασίζεται στην εφαρμογή των πιο κάτω προληπτικών μέτρων:

A. Μητρικές φυτείες και φυτώρια

- Χρησιμοποίηση υγιούς [πιστοποιημένου ή ελάχιστων κοινοτικών προδιαγραφών (CAC)] μητρικού υλικού,
- Διατήρηση μητρικού υλικού σε γλάστρες υπό κάλυψη (εντομοστεγή δίκτυα),

- Χρησιμοποίηση εντομοστεγών δικτύων για παραγωγή των δενδρυλλίων υπό κάλυψη. Μη κάλυψη μόνο σε περίπτωση που μπορεί να υπάρξει ουδέτερη ζώνη 1 χλμ. χωρίς να φύονται άλλα πυρηνόκαρπα (και άγρια είδη ξενιστών),
- Χειρισμοί (ψεκασμοί) των φυτών με ορυκτέλαια (θερινά λάδια) κατά τις εποχές ενεργούς πτήσης (δραστηριότητας) των αφίδων (άνοιξη - φθινόπωρο),
- Χρησιμοποίηση υποκειμένων ανεκτικών ή κατά περίπτωση σχετικά ανθεκτικών (π.χ. για τον ιό της ευλογιάς της δαμασκηνιάς: 'GF677', 'Garnem', 'Greenpac', 'Myrobolan BN4kr', 'Docera 6'),
- Λήψη μέτρων απολύμανσης και ορθής υγιεινής για αποφυγή μετάδοσης των ιώσεων και των ιοειδών με μηχανικά μέσα,
- Τακτική επιθεώρηση κατά την άνοιξη και καταστροφή όλων των υπόπτων δενδρυλλίων,
- Εργαστηριακός δειγματοληπτικός έλεγχος στα παραγόμενα δενδρύλλια.

B. Οπωρώνες

- Χρησιμοποίηση υγιούς [πιστοποιημένου ή ελάχιστων κοινοτικών προδιαγραφών (CAC)] πολλαπλασιαστικού υλικού για την εγκατάσταση,
- Χρησιμοποίηση ανθεκτικών-ανεκτικών ποικιλιών και υποκειμένων στις περιπτώσεις που υπάρχουν και έχουν εμπορική αξία,
- Αποφυγή εγκατάστασης του οπωρώνα σε περιοχή όπου ενδημεί η ασθένεια. Εγκατάσταση σε απομακρυσμένες περιοχές όπου υπάρχει εναλλαγή με άλλα είδη μη ή λιγότερο ευπαθή,
- Χειρισμοί των φυτών με ορυκτέλαια (θερινά λάδια) για τα 3 πρώτα χρόνια,
- Λήψη μέτρων απολύμανσης κλαδευτικών και λοιπών εργαλείων για αποφυγή μετάδοσης με μηχανικά μέσα. Χρήση κατάλληλων απολυμαντικών (π.χ. διάλυμα χλωρίνης περιεκτικότητας 0,5% NaOCl για 1min),
- Καταστροφή των λαιμαργών βλαστών γιατί προτιμώνται από τις αφίδες,
- Αποφυγή επανεμβολιασμού προσβεβλημένων δένδρων,
- Αποφυγή χρήσης εμβολίων από δένδρα που δεν είναι ελεγμένα και μπορεί να είναι ασυμπτωματικοί φορείς ιώσεων,
- Όταν δένδρα ευαίσθητων ποικιλιών βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές συνιστάται η παρακολούθησή τους για συμπτώματα και η εκρίζωση των μολυσμένων για μείωση της πίεσης του μολύσματος.

Περαιτέρω, μια πλήρως τεκμηριωμένη θέση για την ακριβή αιτιολογία της ασθένειας μπορεί να προκύψει μόνο με τις επιπλέον ερευνητικές εργασίες που έχει προτείνει το ΜΦΙ στο πρόγραμμα που κατέθεσε στο ΥΠΑΑΤ και έχει εγκριθεί.

Τέλος, αναφέρεται ότι, όσον αφορά στην πολιτική που ασκείται στον τομέα των οπωροκηπευτικών, το ΥΠΑΑΤ στηρίζει και προωθεί τον εν λόγω τομέα μέσω των Οργανώσεων Παραγωγών με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, της ελκυστικότητας των Οργανώσεων Παραγωγών και του ειδικού στόχου της διατήρησης και προστασίας του περιβάλλοντος. Οι Οργανώσεις Παραγωγών, μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα, δύνανται να υλοποιούν δράσεις που αφορούν στην προώθηση και βελτίωση εμπορίας των προϊόντων τους, καθώς και στην απόσυρση προϊόντων από την αγορά μέσω της δωρεάν διανομής, όπως και περιβαλλοντικές δράσεις (ολοκληρωμένη διαχείριση καλλιέργειας, καταπολέμηση ασθενειών με φιλοπεριβαλλοντικά μέσα, κ.λπ.), σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, 891/2017 και 892/2017, καθώς και την αριθ. 1400/395263/22-12-2023 (B'7430) απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως ισχύουν.

Επιπρόσθετα, στη νέα ΚΑΠ (2023-2027) και στο Στρατηγικό Σχέδιο που υλοποιείται, στις τομεακές παρεμβάσεις των οπωροκηπευτικών, οι Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.) μέσω των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων περιλαμβάνουν υποχρεωτικά σε ποσοστό 2%, δράσεις που έχουν στόχο την έρευνα περί των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και ανάπτυξής τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοσών και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, των

καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι σύμφωνα με το ΕΜΑΣ (2024) στην Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ προκύπτουν 8 Οργανώσεις Παραγωγών στον τομέα των οπωροκηπευτικών με ροδάκινα μεταξύ των αναγνωρισμένων προϊόντων τους:

ΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΗΣ ΣΥΜΠΗΡΗΝΩΝ ΡΟΔΑΚΙΝΩΝ ΦΑΛΑΝΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

ΑΣΕΠΟΠ ΤΥΡΝΑΒΟΥ

ΑΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥΛΙΩΝ -Ο.Π.Ε.Γ.Α.

ΑΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

ΑΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥΛΙΩΝ 'ΦΡΟΥΤΟΠΗΓΗ'

ΑΣ ΔΕΝΔΡΩΝ 'ΑΡΓΙΣΣΑ'

ΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΙΟΥ

Α.Σ. ΔΕΝΔΡΩΝ "ΓΑΙΑ ΦΡΟΥΙΤ"

Σύμφωνα με το ΟΣΔΕ 2023 καλλιεργούνται 2215,97 ha με ροδάκινα και νεκταρίνια και το πλήθος των ΑΦΜ των καλλιεργητών είναι 3454.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

Βουλευτή κ. Μ. Χαρακόπουλο